

„DRÁGA SZER A TUDOMÁNNYAL TELJES AJAK“

Péld 20,15

A Példabeszédekben olvasható bibliai vers közel két és fél ezer évvel ezelőtt íródott, de mondanivalója időszerűségéből nem veszített azóta semmit. A Szentírás, amely több mint ezer esztendő színes, gazdag szellemtörténetét foglalja magában, a maga egészében egy hatalmas méretű, megrendítő és mély alázatra indító tanúságtétel a tudományról mint a magasrendű élet elsődrendű tényezőjéről és diadalmas hordozójáról. De az Ótestamentum álmokat álmodó, látomásokat látó szent emberei éppúgy, mint az Újszövetség áldott ihletéssel telítődött apostolai abban a 66 könyvben, amely mind a mai napig valláserkölcsei életünk kiapadhatatlan kútforrásul szolgál, tudományon nem az általános értelemben vett világi tudományt, hanem az Istennel kapcsolatos szent tudományt, az Istennel való közvetlen, bensőséges kapcsolatot, Isten lényének, Isten közelségének tudatos megtapasztalását, egyszóval az Isten-tudományt értették.

Az Isten-tudománynak ezek a félelmet nem ismerő képviselői bajnokai halált megvető méltósággal, mámoros lelkesedéssel hitték, szólták, hirdették, hogy minden emberi út Istenből indul ki és hozzá vezet vissza, az Isten népének, a föld porából formálódott, de lelkében isteni szikrát hordozó embernek nincs, nem lehet más menedéke, oltalma és üdvössége, mint Isten.

Az emberi élet minden vonatkozását meghatározó és betöltő tiszta, fennkölt Isten-tudománynak legnagyobb hirdetője és hordozója példaadó tanítómesterünk, a názáreti Jézus volt. Istent sugározta magából minden tekintete, minden gondolata, minden szava és minden cselekedete. Egész élete alázatos, de öntudatos, diadalmas bizonyágtétele volt Istennek, az Atyának fensége, nagysága, de ugyanakkor az emberhez lehajló jósága, szeretete és gondviselése mellett. A földi élet minden területe felé érdeklődéssel fordult: széppé, boldoggá, gazdaggá akarta formálni az emberi életet. Hitt az emberekből, az ember szüntelen fejlődésének lehetőségében, az ember alkotóképességében, hitt mai nyelven szólva a földi, a világi tudományban. De különbséget tudott tenni a múltó és az örök, a látható és láthatatlan értékek között: ezért minden érzésével, gondolatával, hitével, gyermeki bizalmon alapuló imádkozásával és reménykedésével az ő mennyei Atyjába kapaszkodott, abba a szent, boldog meggyőződésben, hogy minden tudománynak, minden ismeretnek és minden titoknak végső megoldása a gondviselő Isten.

Közel kétezer esztendeje annak, hogy a názáreti Jézus a tiszta Isten-tudományról mint legmagasabb emberi ismeretről szóló magasztos tanításait a Genezáreti tó környékén elmondotta. Azóta a világi tudomány, az ember ismerete mér földjáró csizmákkal halad előre. Az emberi élet sok-sok titka, a külső világ rengeteg ismeretlen tényezője fokozatosan ismertté válik előttünk. A tudomány sok tekintetben úrrá lett a földön és irányítja az emberi társadalom életét. És ez meggyőződésünk szerint helyénvaló is.

A Jézus szellemét magán hordozó és Dávid Ferenc lánglelkével megszentelt unitárius egyház minden időben a tiszta, sallang nélküli, érthető és áhítra készítő Isten-tudományt hirdette és gyakorolta. A megalapítása óta eltelt több mint négyszáz esztendő folyamán állandóan a haladásnak, fejlődésnek, anyagi, lelki és szellemi gyarapodásnak, egy szóval az állandóan tökéletesülő, magasrendű életnek zászlóhordozója, ápolója, ösztönzője, támogatója volt, és az ma is. Nem hagyta sohasem figyelmen kívül a szüntelenül fejlődő világi tudományt, mert az idő rohanó szekeréről lemaradni nem akart. Az igazán öntudatos, buzgó, hívó unitárius ember úgy élt, úgy hitt, úgy imádkozott és úgy cselekedett a múltban és úgy él, úgy hisz, úgy imádkozik és cselekszik ma is, hogy a világi tudomány színvonalán álljon, a tiszta értelemnek ellene ne mondjon. Ugyanakkor teljes mértékben tisztában van azzal, és nem téveszti egy percre sem szem elől, hogy az Isten-tudomány, a tiszta Istenismeret, az embernek Isten, a gondviselő édes jó Atya iránti gyermeki, bensőséges viszonya a meggingathatatlan alap, ahonnan kiindul és ahová visszatér minden emberi érzés, gondolat, szándék és cselekvés.

Ezt a magasrendű Isten-tudományt tanította, annak a mindennapi élet adottságaihoz való alkalmazása szükségességét hirdette, azt a mindennapi élet áldott valóságává magasztosítani igyekezett minden időben a lelkeszi szolgálat hivatás szerinti betöltésére jelentkező ifjakat felkészítő lelkészképző intézet, egyházunknak e nagy jelentőségű, elsőrendű fontosságú intézménye. A teológiai oktatás egyidős egyházunkkal. Négyszáz évre tekint vissza. Ez alatt a hosszú idő alatt sok akadályal és nehézséggel kellett megküzdenie. De mindig voltak egyházunknak olyan szellemi irányítói, akik az egész Szentírásban, de különösen a Jézus tanításaiban és példaadásában világosan, félreérthetetlen módon kifejezésre jutó Isten-tudományt a lelkeszi hivatásra készülő ifjaknak megfelelő tudományos felkészültséggel, öntudatos lendülettel, önzetlen odaadással, példamutató kitartással és buzgósággal, diadalmasan hirdették. És hogy az egymás után következő nemzedékek önfeláldozó tevékenysége eredményes volt, bizonyítja egyházunk fennmaradása, bizonyítja az a jelentős szerep, amelyet egyházunk egész történelme folyamán Erdély szellemtörténetében betöltött.

Ma, amikor teológiai intézetünk egy újabb tanulmányi év végéhez érkezett és évzáró ünnepélyét tartja, megindult lélekkel, hálás érzésekkel és gondolatokkal emlékezünk meg azokról a szellemi előjárókról és lelki nevelőkről, akik egyházunkban négy évszázadon át a tiszta Isten-tudomány hordozói, képviselői, szószólói, fenntartói és szüntelen gyarapítói voltak. És jólesik gondolatban magunk elé idéznünk azoknak a lelkesznemzedékeknek hosszú, nemes sorát, akik ezt a tanáraik, nevelőik által hirdetett Isten-tudományt átvették, életük alapjává tették és gyülekezeteikben életük végéig szent áhítattal és jézusi lelkülettel hirdették, részt vállalva abból az áldott küzdelemből, amely viszontagságos időkben vagy békés viszonyok között egyházunk jövőjéért folyt.

Kedves Tanártársaim! Ti vagytok elsősorban, mindenekelőtt egyházunk történelmi kincsesbányája, drága lelki, szellemi, valláserkölcsértékeinknek őrzői, hordozói és továbbadói! Nehéz, de áldott, szent fe-

telősséget kell hordoznotok! Sok tekintetben töletek függ, hogy lelki, szellemi irányításotok eredményeképpen miképpen fog alakulni egyházunk élete, miképpen fogják lelkesi állásukat elfoglaló ifjaink az unitárius értelemben, Dávid Ferenc-i szellemben megfogalmazott, korszerű, a világi tudomány eredményeit figyelembe vevő és felhasználó magasztos Isten-tudományt szószéki és szertartási szolgálataikban és példamutató mindennapi életükben hirdetni és gyakorolni.

Ez áhítatos órában szent érzések között ismételjük alapigénk szavait: „Van arany és drágagyöngyök sokasága, de drága szer a tudomány-nyal teljes ajak“, azaz drága szer, áldott ajándék az a hiten felépülő lelkiület, amely bárhonnan is induljon el, a gondviselő Atyához érkezik el, benne pihen meg, és benne újul meg, benne, akinek lényé jóság, békesség, szelídlelkűség, jóindulat, megértés, megbocsátás, egyszerű szeretet.

A szeretet és békesség áldott Istene, gondviselő édes jó Atyánk áldja meg és szentelje meg az intézet vezetőit, tanárait, hallgatóit, tisztviselőit és alkalmazottait. Áldja és szentelje meg azt a nemes, önzetlen, becsületes, lélek szerinti munkát, amely teológiai intézetünkben ez iskola év folyamán is a tiszta Isten-tudomány tanításával, az Isten- és emberszeretetre való neveléssel, azzal a nemes célkitűzéssel folyt, hogy hallgatóink mind nagyobb mértékben jézustanítványokká formálódjanak, egyházunk erkölcsi személyiségeivé fejlődjenek. Adja a gondviselő Isten, hogy amikor ifjaink odáig érkeznek, gyülekezetükben úgy tudják hirdetni és gyakorolni a tiszta Isten-tudományt és a jézusi erkölcsan legfőbb parancsolatait, hogy azáltal hiveink lelki gazdagodását, hithűségben való megerősödését, szeretett egyházunk előmenetelét, országunk, hiveink, lelki, szellemi és anyagi gyarapodását, a szebb, igazságosabb, áldottab emberi élet megvalósulását szolgálják Istennek tetsző módon. Ámen.*

Dr. KOVÁCS LAJOS

A „DICSŐSÉGGEL ÉS TISZTESSÉGGEL“ MEGKORONÁZOTT HIVÓ EMBER

8. Zsoltár

Unitárius szószékeinken általában e zsoltárnak csupán az 5. verse szokott a prédikáció alapigéjéül szolgálni. „Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla, és az embernek fia, hogy gondod van reá?“ Ez érthető és igazolható is, hiszen az unitárius vallás egész történelme folyamán, a földi élet adottságaira építve, érdeklődésével az összes többi keresztény vallásoknál hangsúlyozottabban, következetesebben fordult

* Elhangzott a Protestáns Teológiai Intézet évváró istentiszteletén 1973. június 21-én.